

wał o narysie czworoboku, wysokości do 4 m, od północy opadający do podnóża krawędzi doliny.

Gutarzewo – park podworski z XVIII w.

Kuchary Żydowskie – dwór murowany z XIX – XX w. i aleja lipowa z II poł. XIX w.

Niewikla – zespół pałacowy, w tym: pałac murowany z XIX w., park i aleja dojazdowa.

Smardzewo – pozostałość zespołu dworskiego, w tym: park z XIX w. i budynki gospodarcze z 1900r.

Baza sportowa i kulturalna

Wypożyczalnia kajaków „Ważka”
Kuchary Żydowskie 2, 09-110 Sochocin
www.wazka.urlopwpolsce.pl
tel. 886 277 472

Czynna: w sezonie letnim codziennie w g.
8.00 - 21.00

Hala Sportowa w Sochocinie.
ul. Szkolna 17, tel. 023 661 85 49
Oferuje korzystne warunki do gry w badminton, tenisa ziemnego, koszykówkę, siatkówkę i piłkę nożną. Obiekt jest otwarty od pon. do pt. w g. od 17.00 – 20.00

Gminny Ośrodek Kultury w Sochocinie
ul. Plac Nowotki 8 A
tel. 023 66180 01 w. 21; fax 023 661 80 55
e-mail: g.o.k.sochocin@o2.pl
Czynny: wt. - pt. w g. 13.00 – 21. 00, w soboty 9.00 - 16.00

Gminna Biblioteka Publiczna w Sochocinie; ul. Plac Nowotki 8 A
tel. 023 661 80 01 wew. 37;
fax. 023 661 80 55
Czynna: pon. – pt. w g. 9.00 – 17.00, w soboty 10.00 – 14.00.

Baza noclegowa i agroturystyka

„Leśniczówka Paryż”
Rzy 44, 09 – 110 Sochocin
tel. 023 671 83 70,
www.ziemiaplonska.pl
Ilość miejsc noclegowych: 8
Specjalizacja: organizacja imprez okolicznościowych, kuchnia na bazie własnych wyrobów

Gospodarstwo Agroturystyczne „Januszów”; Baraki 22, 09- 110 Sochocin
tel. 602 231 947
Ilość miejsc noclegowych: 8
Specjalizacja: wędkarstwo

„Bar nad rzeczką”
ul. Nadrzeczna 8, 09- 110 Sochocin

Restauracja „Przystań”
Bołęcín 40, 09- 110 Sochocin

Dojazd

Z Ciechanowa i Płońsk – drogą Nr 50

Kościół w Sochocinie

Rzeka Wkra w Sochocinie

Z Warszawy i Gdańska – drogą Nr 7, w Płońsku na Ciechanów

Z Płocka – drogą Nr 567, w Górze Nr 10 do Płońsk

Gmina Sochocin – dawne królestwo guzika!

Urząd Gminy w Sochocinie
ul. Plac Nowotki 9
09 - 110 Sochocin

tel. 023 661 80 013, 661 80 01
661 80 25; fax 023 661 80 55
e - mail: idso@sochocin.pl;
www.sochocin.pl

Guziki z muszli rzecznych

Aleja lipowa w Kucharach Żydowskich

Guzik, tak niepozorny krążek, na co dzień niemal niedostrzegany, odgrywał przez dziesięciolecia poważną rolę w życiu mieszkańców Sochocina. Decydował o poziomie ich życia, a nawet przetrwania podczas trudnych lat wojny. Wszystko zapoczątkowała pod koniec XIX stulecia społeczność żydowska, stanowiąca wówczas znaczną część społeczności Sochocina. Żydzi z Sochocina odkryli, że mogą go robić, bo mają na miejscu surowiec. Stanowiły go rzeczne muszle. Płynące w pobliżu Sochocina Wkra, była wówczas głęboka, szeroka, kryształowo czysta, pełna ryb, a co najważniejsze dla przyszłego królestwa guzika – pełna rzecznych mał-

ży. Na początku lat 80 XIX w. w Sochocinie pojawiły się zakupione w Wiedniu borownie, tokarnie i dziurkarnie. Majstrowie – właściciele wstawiali maszyny do niewielkich, jednoizbowych domków, należących do pracowników. Gotowy wyrób, właściciele zakładów wywozili koleją z Płońska do odbiorców w Warszawie i Łodzi, a nawet do Petersburga. W miarę upływu czasu rosła zamożność majstrów, którzy utworzyli kilkunastuosobową grupę producentów. Współpracowali ze sobą, powiększali rynki zbytu oraz asortyment produkcji, wprowadzając do niej guziki z importowanej muszli indyjskiej. Okres międzywojenny sprzyja rozwojowi rze-

miosła w Sochocinie. Dzięki niemu 90 % mieszkańców ma zajęcie i źródło utrzymania. Na czas okupacji produkcja guzika zamarła, ale pozostały ukryte maszyny, a co najważniejsze, olbrzymie zapasy gotowych wyrobów pochowane w beczkach i dzbankach niczym cenne skarby. Już wkrótce po wybuchu wojny guzik zaczął zastępować mieszkańcom Sochocina pieniądze. Za guziki można było bez problemu nabyć słoninę, rąbanekę, chleb praktycznie każdy inny towar potrzebny do codziennego życia. Po II wojnie Światowej na rynku brakowało wszystkiego, a o guziki dopominały się warszawskie szwalnie. Dlatego w Sochocinie znów ruszyły pełną parą wyciągnięte z ukrycia maszyny. Dzięki guzikom miejscowość ta przeżywa kolejny okres świetności. Ale klimat polityczny w powojennej Polsce coraz mniej sprzyjał prywatniarzom. Na początku lat 50. opłaty skarbowe, których wysokość określono w sposób dowolny i zawsze maksymalnie wygórowany, spowodowały nieopłacalność produkcji, zmuszając rzemieślników do jej zaprzestania. Wiele zakładów zbankrutowało. Prawdziwe kłopoty zaczęły się w 1956 r., kiedy w Sochocinie powstała spółdzielnia „Guzikarstwo”. Mając do wyboru bankructwo lub członkostwo w spółdzielni, większość wybiera to drugie. Zmierzch epoki guzika z muszli nadszedł na początku lat 60, kiedy jako surowca zaczęto używać tworzywa sztucznego, a niemal całą linię technologiczną zastąpiła jedna maszyna.

Tani import zniszczył rzemieślniczą produkcję. W zapomnienie odeszły czasy prosperity guzika, a wraz z nimi maszyny służące do jego produkcji.

Zabytki

Sochocin – Kościół parafialny św. Jana Chrzciciela, neogotycki, murowany z pocz. XX w., dzwonnica w murze okalającym cmentarz przykościelny z 1856 r.; organy Riegera w kościele św. Jana Chrzciciela z 1934 r.

Smardzewo - Sanktuarium Matki Bożej z k. XVIII w.; obraz Matki Boskiej z Dzieciątkiem z ok. poł. XVII w. – kopia cudownego obrazu Matki Bożej Bocheńskiej.

Biele - grodzisko wczesnośredniowieczne pochodzące z XII – XIV w. Zachował się

Sochocin